

Dzimumu līdztiesības komitejas 40. sēde

PROTOKOLS Nr. 12

Rīgā, Zoom platformā plkst. 14.00

2023. gada 11. oktobrī

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (turpmāk - Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Kitija Eglīte, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Inete Ielīte, biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Elita Kresse, biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece ārējo sakaru jautājumos

Anna Elīza Lazdiņa, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas vecākā referente

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Ronalds Petrovskis, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākais referents

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists

Madara Saka (aizvieto Valēriju Muižnieci-Briedi), Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Jānis Šnakšis, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta direktora vietnieks

Inta Šusta, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Agnese Zarīte, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja konsultante

Žanete Zvaigzne, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietniece

Uzaicinātie dalībnieki:

Diāna Jakaite, LM Valsts sekretāra vietniece

Lelde Kēla, LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā eksperte

Evija Kūla, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktora vietniece

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Līga Bāriņa, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” biedre, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece

Elīza Brūklēna, biedrības “Latvijas Jaunatnes padome” valdes locekle

Lauris Bokišs, biedrības ģimenes atbalstam ”Tēvi” loceklis

Dace Helmane, biedrības “Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts” valdes locekle

Anete Ilves, Tiesībsarga biroja Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Beata Jonite, Biedrības “Centrs MARTA” politikas koordinatore

Edīte Kalniņa, biedrības “Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls”

valdes līdzpriekšsēdētāja

Ilze Matusa, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Cilvēkresursu politikas nodaļas konsultante

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece

Valērija Muižniece-Briede, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Ainars Nābels-Šneiders, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta vecākais referents

Linda Romele, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Eva Selga, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Maija Strazdiņa, Aizsardzības ministrijas Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente

Sēdi protokolē:

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

1. Darba kārtības apspriešana.

I. Alliks iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. Iebildumi vai priekšlikumi par darba kārtības papildināšanu vai maiņu netiek saņemti, tādēļ Komitejas vadītājs aicina sākt Dzimumu līdztiesības sēdi.

Vienojas:

apstiprināt darba kārtību.

2. Diskusija par Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam projektu: identificētie izaicinājumi un nepieciešamie risinājumi

Komitejas vadītājs informē, ka ir sākts darbs pie jaunā Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam projekta izstrādes. Labklājības ministrijas eksperti, kas strādā ar dzimumu līdztiesības politikas jautājumiem, ir uzsākuši pirmās konsultācijas ar citām nozaru ministrijām par iespējamo sadarbību un pasākumiem, kas būtu iekļaujami plānā.

Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte Ieva Juhņeviča sniedz prezentāciju par plāna projekta izstrādes gaitu un galvenajiem izaicinājumiem, norādot, ka plāns tiks strukturēts 3 darbības virzienos: sieviešu un vīriešu vienlīdzīgas tiesības un iespējas darba tirgū un izglītībā; ar dzimumu saistītu negatīvu stereotipu mazināšana un dzimumu līdztiesības principa integrēšana politikas plānošanas procesos. Kā galvenie izaicinājumi Latvijā dzimumu līdztiesības jomā tiek izcelti darba samaksas atšķirības un segregācija darba tirgū un izglītībā, ar dzimumu saistīti negatīvi stereotipi izglītībā, nodarbinātībā un publiskajā telpā, darba un privātās dzīves saskaņošanas izaicinājumi, izpratnes trūkums par dzimumu līdztiesības principa integrēšanu nozaru politikās un budžeta veidošanas procesā, kā arī zēnu un vīriešu iesaiste dzimumu līdztiesībā.

Pēc prezentācijas I. Ielīte norāda, ka būtiski ir iekļaut jautājumu par specifiskajām zināšanām par vīriešu un sieviešu veselību. Šobrīd darba grupā, kas ir veltīta krūts veselībai, tiek izstrādāts sieviešu veselības kalendārs. Papildus I. Ielīte uzsver, ka būtu nepieciešams iekļaut pasākumus, kas tiktu vērsti uz sievietēm vecumā pēc 40 un viņu digitālo prasmju attīstīšanu, jo atšķirība šajā vecuma grupā starp vīriešiem un sievietēm digitālo prasmju jomā palielinās. Tāpat būtu nepieciešams domāt par diskusijas iekļaušanu, kas balstās Eiropas Parlamenta pieņemtajā dokumentā par prostitūcijas pieprasījuma mazināšanu un personu, kas nodarbojas ar prostitūciju, aizsargāšanu. Šobrīd Eiropā šis jautājums ir ļoti aktuāls un tiek pārstāvēti dažādi viedokļi, tādēļ būtu nepieciešama plašāka diskusija par šo tēmu.

D. Jakaite norāda, ka saistībā ar prostitūcijas jautājumu, iespējams, būtu nepieciešams skatīt arī no cilvēktirdzniecības prizmas. Iespējams, šis jautājums būtu iekļaujams arī Cilvēktirdzniecības plānā. Tāpat Labklājības ministrija plāno komunikācijas pasākumus par prostitūcijas jautājumiem.

I. Ielīte norāda, ka, protams, šim jautājumam ir cieša saistība ar cilvēktirdzniecības tēmu, taču būtu vēlams šo jautājumu skatīt arī no dzimumu līdztiesības prizmas, jo ir dažas Eiropas valstis, kuras skata šo kā darbu.

Diskusijas noslēgumā Komitejas vadītājs norāda, ka 2 nedēļu laikā Komitejas locekļiem ir iespēja iesūtīt papildus priekšlikumus, kas būtu iekļaujami topošajā plānā.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. Plāna par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu 2024.-2029. gadam projekta izstrāde

LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā eksperte Lelde Kēla sniedz prezentāciju par Plāna par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu 2024.-2029. gadam projekta izstrādi. Plāna mērķis ir nodrošināt integrētu, mērķtiecīgu un efektīvu politiku, lai novērstu un apkarotu vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Šī mērķa sasniegšanai plānā ir paredzēti 4 virzieni: preventīvie pasākumi vardarbības pret sievieti un vardarbības ģimenē novēršanai; vardarbībā esošo cietušo personu aizsardzības un atbalsta pasākumu nodrošināšana un to pilnveide; vardarbības veicēja atbildības stiprināšana, atbalsta un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana, kā arī vienotas un koordinētas politikas izveide attiecībā uz vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē.

Preventīvo pasākumu ietvaros tiks nodrošināta sabiedrības izglītošana un izpratnes veicināšana par vardarbību, kā arī informatīvi starpdisciplinārie un izglītojošie pasākumi speciālistiem, padziļinātas mācības tiesībsargājošajām iestādēm un izglītojoši pasākumi bērniem un viņu vecākiem/likumiskajiem pārstāvjiem par vardarbības atpazīšanu.

Saistībā ar vardarbībā cietušo personu aizsardzības un atbalsta pasākumu nodrošināšanu un pilnveidi L. Kēla norāda, ka tiks veicināta atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma pilnveidošana no vardarbības cietušām personām, kā arī tiks pilnveidota tiesiskās aizsardzības nodrošināšana vardarbībā cietušām personām.

Strādājot ar vardarbības veicējiem, tiks pilnveidots atbalsta un sociālās rehabilitācijas pakalpojums tām personām, kuras ir veikušas vardarbību vai baidās, ka var veikt vardarbību. Tāpat tiks pilnveidots tiesiskais regulējums attiecībā uz vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē.

Domājot par vienotas un koordinētas politikas izveidi, tiks izveidota starpinstitūciju darba grupa Plāna īstenošanas koordinēšanai, tiks īstenota starpinstitucionālā sadarbība, kā arī tiks izveidota vardarbības monitoringa sistēma, kas būs balstīta pierādījumos un vienotā metodoloģijā.

Kā norāda L. Kēla, 8. septembrī norisinājās pirmā starpinstitūciju darba grupa plāna izveidei, savukārt līdz 17. oktobrim iesaistītās iestādes ir lūgtas sniegt savu redzējumu par Plānā ietvertajiem pasākumiem. Tāpat oktobrī un novembrī ir plānotas individuālās tikšanās ar iestādēm un NVO pārstāvjiem.

I. Ielīte norāda, ka būtu nepieciešams domāt par koordinējošās konsultatīvās institūcijas izveidi. Pēc Dzimumu līdztiesības komitejas jūnija sanāksmē runātā, kā šī koordinējošā institūcija tika apsvērta Tieslietu ministrija. I. Ielīte vaicā, vai par šo jautājumu ir domāts tālāk un kas būtu šī uzraugošā institūcija?

L. Kēla norāda, ka gaida priekšlikumus no iestādēm par veiksmīgākajiem risinājumiem šajā jomā. Saistībā ar koordinējošo iestādi, L. Kēla norāda, ka Labklājības ministrija noteikti nebūtu vienīgā uzraugošā iestāde, šeit būtu nepieciešams domāt par vairāku iesaistīto institūciju sadarbību šajā procesā. Viens no risinājumiem būtu sadarbības grupas izveide.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. Citi jautājumi

Komitejas vadītājs jautā, vai kādam ir aktualizējami jautājumi sadaļā “Citi jautājumi”?

I. Ielīte informē, ka 27. oktobrī plkst. 10.00 klātienē Rīgas Starptautiskās autoostas “Ozola zālē”, kā arī tiešsaistē Zoom platformā norisināsies biedrības “Sievietes transportā” organizēts Forums par sieviešu iesaisti transporta un loģistikas nozarē.

Komitejas vadītājs jautā, vai kādam vēl ir kas piebilstams sadaļā “Citi jautājumi”. Ja nav, sanāksme tiek slēgta. Komitejas vadītājs informē, ka nākamā Dzimumu līdztiesības komitejas sēde ir plānota decembrī.

Sanāksmi slēdz plkst. 14:50

Sanāksmes vadītājs

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

I. Alliks